

Responsabilitat penal de les persones jurídiques: noves obligacions per a les entitats andorranes

La **Llei 18/2026**, **qualificada del Codi penal**, incorpora per primera vegada a Andorra un règim de responsabilitat penal directa de les persones jurídiques, que serà plenament aplicable a partir del **13 d'agost de 2027**.

Aquesta reforma implica que les empreses i altres entitats privades poden respondre penalment pels delictes comesos en benefici de l'organització per membres de la direcció, representants o persones sotmeses a la seva autoritat quan no hagin existit mecanismes adequats de supervisió, vigilància i control.

A quines empreses i entitats s'aplica?

Entitats incloses

Amb caràcter general, s'aplica a les persones jurídiques privades, entre les quals s'inclouen:

- Societats mercantils.
- Associacions.
- Fundacions.
- Altres entitats amb personalitat jurídica pròpia.

No s'estableix cap llindar mínim de facturació, plantilla o dimensió. Per tant, aquest règim és aplicable tant a grans empreses com a pimes. Per a les entitats que puguin formular comptes anuals abreujats es preveu un règim proporcionat i simplificat.

En el cas dels grups empresarials, el model de prevenció es pot implantar a escala de grup, ja sigui per a totes les societats o només per a algunes d'elles, sempre que se'n garanteixi l'aplicació efectiva i s'adapti a les particularitats de cada entitat i activitat.

Entitats excloses o sotmeses a un règim limitat

Queden excloses del règim ordinari:

- L'Administració general i els seus òrgans dependents.
- Els comuns i els seus organismes.
- Els organismes públics i les entitats parapúbliques.
- Les organitzacions internacionals de dret públic.
- Les entitats que exerceixin potestats públiques de sobirania o administratives.

Sobre BDO

Som una de les principals firmes internacionals de serveis professionals amb presència a Andorra i a nivell global. Els equips multidisciplinaris de BDO oferim assessorament especialitzat, i som capaços de donar resposta als requeriments cada vegada més exigents dels diferents sectors i mercats globalitzats. Prestem serveis de caràcter multidisciplinari a empreses que van, des d'organitzacions internacionals als principals grups locals de cada país, grans i mitjanes empreses, empresaris familiars i negocis amb projecció de creixement, en qualsevol àmbit d'activitat.

Contacte

Marc García
Director I BDO Andorra
marc.garciaanta@bdo.ad

Carlos Viola
Soci I Risk Advisory Services
carlos.viola@bdo.es

Marta Fabregat
Directora I Risk Advisory Services
marta.fabregat@bdo.es

www.bdo.es

Les societats públiques, fundacions i associacions controlades per l'Administració que executin polítiques públiques o prestin serveis d'interès general queden sotmeses a un règim sancionador limitat. Amb caràcter general, únicament poden ser objecte de sanció de multa i del nomenament d'un administrador judicial, excepte en aquells casos en què la forma jurídica hagi estat creada amb la finalitat d'eludir una eventual responsabilitat penal.

Quins delictes poden donar lloc a responsabilitat penal de la persona jurídica?

La responsabilitat penal de la persona jurídica no s'estén automàticament a qualsevol delicte, sinó únicament a les categories expressament previstes, entre les quals destaquen:

- Delictes contra l'ordre socioeconòmic, incloent-hi el falsejament de comptes, la corrupció entre particulars, els delictes de mercat, els delictes fiscals i els delictes contra la Seguretat Social.
- Delictes contra els drets dels treballadors.
- Delictes contra la seguretat col·lectiva i la salut pública.
- Delictes mediambientals.
- Delictes de corrupció pública i tràfic d'influències.
- Blanqueig de capitals o de béns.
- Finançament il·legal de partits polítics.
- Terrorisme i finançament del terrorisme.
- Delictes contra la seguretat del tràfic jurídic, incloent-hi determinats delictes documentals i informàtics.
- Tràfic d'éssers humans i altres conductes específicament recollides a l'article 27.

Quina implicació té per a les entitats?

Les organitzacions subjectes a la norma hauran d'avaluar si disposen d'un sistema de prevenció suficient per identificar, prevenir i gestionar els riscos penals associats a la seva activitat.

La normativa estableix que un **model de prevenció penal eficaç**, implantat abans de la comissió d'un eventual delicte, pot permetre l'exoneració o l'atenuació de la responsabilitat penal de l'entitat, sempre que es demostri la seva adequada implantació i funcionament efectiu.

Entre altres aspectes, aquest model ha d'incloure:

- Identificació i avaluació dels riscos penals.
- Polítiques i procediments de control intern.
- Mecanismes de supervisió i governança.
- Canal de comunicació de possibles incompliments.
- Programes de formació i sensibilització.
- Sistemes de seguiment i revisió periòdica.
- Mesures disciplinàries davant d'incompliments.

Quines poden ser les conseqüències de no estar preparat?

La nova regulació preveu un ampli catàleg de sancions que, segons la gravetat dels fets, poden incloure:

- Multes de fins a cinc vegades l'import previst per a les persones físiques.
- Inhabilitació per exercir activitats empresarials.
- Prohibició de contractar amb el sector públic.
- Suspensió d'activitats.
- Pèrdua d'ajuts o beneficis públics.
- Intervenció judicial de l'entitat.
- Dissolució de la persona jurídica en els supòsits més greus.

Com us pot ajudar BDO?

L'entrada en vigor d'aquest nou règim de responsabilitat penal de les persones jurídiques representa una oportunitat perquè les organitzacions reforcin els seus mecanismes de governança, control intern i compliment normatiu.

En aquesta matèria, l'àrea de **Risk Advisory Services de BDO** compta amb una àmplia experiència en l'assessorament a entitats de diferents dimensions i sectors d'activitat. Des de fa més d'una dècada, acompanyem organitzacions en el disseny, implantació, revisió i actualització dels seus Sistemes de Compliance Penal, adaptant-los a les exigències regulatòries vigents i a les millors pràctiques del mercat amb un enfocament pragmàtic i personalitzat a cada organització per a demostrar la bona diligència. Així mateix, prestem suport en la supervisió contínua i avaluació periòdica de l'efectivitat d'aquests sistemes, contribuint a reforçar la seva capacitat preventiva i la seva adequació davant de nous riscos i requeriments normatius.

Els nostres serveis inclouen, entre d'altres:

- Diagnòstic del grau de compliment respecte a la nova normativa.
- Identificació i avaluació de riscos penals.
- Disseny o actualització del Model de Prevenció Penal.
- Elaboració de polítiques, procediments i controls.
- Definició del model de governança i supervisió.
- Revisió i adequació dels canals de denúncia.
- Formació a òrgans d'administració, direcció i empleats.
- Assessorament en la implantació, monitoratge i millora contínua del sistema.

La data clau és el **13 d'agost de 2027**. Les entitats que iniciïn anticipadament el procés d'adaptació no només reduiran la seva exposició a riscos legals i reputacionals, sinó que també reforçaran la seva cultura de compliment, transparència i bon govern.

Des de BDO ajudem les organitzacions a convertir les exigències reguladores en oportunitats per reforçar la seva governança, enfortir el seu sistema de control intern i protegir el valor de l'entitat davant riscos legals, operatius i reputacionals.

Restem a la seva disposició per analitzar el grau de preparació de la seva organització i definir un pla d'actuació que permeti adaptar-se al nou marc normatiu amb garanties abans de la seva entrada en vigor.

Aquesta publicació ha estat redactada en termes generals i ha de ser contemplada únicament com una referència general. Aquesta publicació no pot utilitzar-se com a base per a emparar situacions específiques i vostè no ha d'actuar, o abstenir-se d'actuar, de conformitat amb la informació continguda en aquest document sense obtenir assessorament professional específic. Posi's en contacte amb BDO en qualsevol de les nostres oficines per a tractar aquests assumptes en el marc de les seves circumstàncies particulars. BDO, els seus socis i empleats, no accepten ni assumeixen qualsevol responsabilitat davant qualsevol pèrdua derivada de qualsevol acció realitzada o no per qualsevol individu a l'empara de la informació continguda en aquesta publicació o davant qualsevol decisió basada en ella.

BDO Consultores, S.L., una societat limitada andorrana independent, és membre de la xarxa internacional de BDO, constituïda per empreses independents associades de tot el món, i creada per BDO International Limited, una companyia limitada per garantia del Regne Unit.

BDO és la marca comercial utilitzada per tota la xarxa BDO i per a totes les seves signatures membre.

Copyright © 2026. Tots els drets reservats. Publicat a Andorra.